

Directorate of Distance Education
ACHARYA SECOND YEAR EXAMINATION- MAY, 2014
Paper 6 :: NYAYA

(सव्यभिचारसामान्यनिरुक्तिः गादाधरी आदितः पूर्वपक्ष लक्षणान्ता)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Note: Write all answers in ANSWER paper only)

सूचना - केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः।

5x20=100

1. मूलोक्तसंशयघटितलक्षणं व्याख्यात।
2. कोटिद्वयोपस्थापकत्वनिवेशस्यानतिप्रयोजनकत्वमाशङ्क्य परिहरत।
3. साधारण्यादिघटककेवलसाध्यवृत्तित्वत्वाद्यवच्छिन्नत्वमादायातिप्रसङ्गमुद्भाव्य निराकुरुत।
4. "अयं घटः एतत्त्वात् " इत्यस्य अलक्ष्यत्वं वदनां " परे तु " कारणां मतं प्रतिपादयत ।
5. मणिकारमते किमसाधारण्यमिति विचार्य निर्णयत।
6. पक्षवृत्तित्वे सतीत्यादिलक्षणं परिष्कुरुत।
7. संशयघटितलक्षणे द्रव्यं विशिष्टसच्चादित्यस्य सव्यभिचारत्वापत्तिं वारयत।
8. उपाध्यायमतमनूद्य विमृशत।
9. "तदन्यत्वेन वा विरोधि विशेषणीयम्" इति दीधितिं व्याख्यात।
10. चतुर्णां टिप्पणीं लिखत।
 - (क) असाधकतानुमितौ व्यर्भविशेषणत्वाच्च।
 - (ख) साध्याव्याप्यत्वे सतीत्यादिलक्षणम्।
 - (ग) सपक्षविपक्षेत्यादिलक्षणम्।
 - (घ) पक्षधर्मतापदप्रयोजनम्।
 - (ङ) सहकारितावच्छेदकत्वकल्पः।
 - (च) " पक्षवृत्तित्वे विरुद्धान्यत्वे च सति अनुमित्यौपयिकसम्बन्धशून्यत्वम्" इति लक्षणस्य उपपादनम्।

Directorate of Distance Education
ACHARYA SECOND YEAR EXAMINATION- MAY, 2014
Paper 7 :: NYAYA

(न्यायसिद्धान्तमुक्तावल्यां- गुणखण्डः, दिनकर्या-शब्दखण्डः)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Note: Write all answers in ANSWER paper only)

I अधोनिर्दिष्टेषु केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः।

1. पाके क्षणप्रक्रियां प्रतिपादयत।
2. अपेक्षाबुद्धिनिरूपणपूर्वकं द्वित्वं निरूपयत।
3. उपाधिं सविस्तरं प्रतिपादयत।
4. विधिवादमुपस्थापयत।
5. शब्दस्यानित्यत्वं व्यवस्थापयत।
6. संख्याभिधानप्रयोजकं यथादिनकरि निरूपयत।
7. वाक्यलक्षणं निराकुरुत।
8. अयोग्यतानिश्चयाभावस्य शाब्दधीकारणत्वे अस्वरसबीजं प्रदर्शयत।
9. जातिशक्तिवादं निरस्यत।
10. चतुर्णां टिप्पणीं लिखत।
 - (क) योगरूढिः।
 - (ख) अव्ययीभावः।
 - (ग) आकाङ्क्षा।
 - (घ) विभागजविभागः।
 - (ङ) शब्दोपमानयोः पृथक् प्रामाण्यम्।
 - (च) संयोगः।

Directorate of Distance Education
ACHARYA SECOND YEAR EXAMINATION- MAY, 2014
Paper 8 :: NYAYA

(व्युत्पत्तिवादः-प्रथमाविभक्तिः)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Note: Write all answers in ANSWER paper only)

I अधोनिर्दिष्टेषु केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः।

1. विशेष्यविशेषणपदयोः समानवचनकत्वनियमं परिष्कृत्य वेदाः प्रमाणमित्यादि प्रयोगान् समर्थयत।
2. घटो घटः इत्यादि प्रयोगापत्तिमाशङ्क्य परिहरत।
3. राज्ञः पुरुषः इत्यत्र षष्ठ्याः स्वत्ववाचकत्वं स्थापयत।
4. चैत्रो जानातीत्यत्र आश्रयत्वस्य प्रकारत्वं वा संसर्गत्वं वेति विचारयत।
5. संख्यापि प्रकृतेरर्थः इति वैयाकरणमतं निराकुरुत।
6. संख्यायाः पर्याप्तिसम्बन्धेनैव प्रकृत्यर्थविशेषणत्वमिति सयुक्तिकमुपपादयत।
7. आख्यातैकवचनस्य संख्यार्थकत्वमस्ति न वेति विचारयत।
8. "राजा पुरुषः" इत्यत्र स्वत्वसम्बन्धेन राजपदार्थस्य पुरुषपदार्थे अन्वयबोधं वारयत।
9. भेदान्वय बोधः कयोरिति नियमं सदलकृत्यं निरूपयत।
10. चतुर्णां टिप्पणीं लिखत।
 - (क) राजापुरुषः इत्यत्र लुप्तविभक्तिस्मरणं विनाऽपि बोधः।
 - (ख) धवयदिशै इत्यत्र एकवाक्यनोपपत्तिः।
 - (ग) क्वचित् प्रकृत्यर्थतावच्छेदकगताः संख्याः प्रतीयन्ते।
 - (घ) अभेदः तादात्म्यम्।
 - (ङ) स्तोकं पचतीत्यत्र वाक्यार्थबोधः।
 - (च) संख्यावाचकानां शक्ततावच्छेदकम्।

Directorate of Distance Education
ACHARYA SECOND YEAR EXAMINATION- MAY, 2014
Paper 9 :: NYAYA

(न्यायकन्दली आरम्भात् द्रव्यप्रकरणान्ता)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Note: Write all answers in ANSWER paper only)

I अधोनिर्दिष्टेषु केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः।

1. मतभेदेन महोदयस्वरूपं प्रतिपादयत।
 2. सत्तां साधयत।
 3. तमसोऽतिरिक्तद्रव्यत्वं निराकुरुत।
 4. समवायसाधनप्रकारं दर्शयत।
 5. अवयवातिरिक्तमवयविनं साधयत।
 6. सुवर्णस्य तैजसत्वं व्यवस्थापयत।
 7. वायोऽनुमेयत्वं सयुक्तिकं प्रतिपादयत।
 8. ईश्वरसाधकमनुमानमुपपादयत।
 9. शब्दस्याकाशगुणत्वं स्थापयत।
 10. चतुर्णां टिप्पणीं लिखत।
- (क) इन्द्रियाणां प्राप्यकारित्वम्।
- (ख) शरीरम्।
- (ग) सृष्टिसंहारप्रक्रिया।
- (घ) परमाणुः।
- (ङ) अभिहितान्वयवादः।
- (च) अनुवादः।

Directorate of Distance Education
ACHARYA SECOND YEAR EXAMINATION- MAY, 2014

Paper 10 :: NYAYA
(स्वशास्त्रीयेतिहासः निबन्धश्च)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Note: Write all answers in ANSWER paper only)

I अधोनिर्दिष्टेषु केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100

1. गङ्गेशोपाध्यायस्य तत्त्वचिन्तामणिग्रन्थमधिकृत्य लिखत।
2. उदयनाचार्याणां चरितं ग्रन्थांश्च विवृणुत।
3. जगदीशतर्कालङ्काराणां देशकालकृतीः वर्णयत।
4. गदाधरभट्टाचार्याणां वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत।
5. रघुनाथशिरोमणेः प्रतिभां निरूपयत।
6. व्याप्तिलक्षणं प्रतिपादयत।
7. शाब्दबोधकारणानि विशदयत।
8. प्रत्यक्षं निरूपयत।
9. कारणलक्षणं तद्भेदांश्च उपपादयत।
10. शक्तिलक्षणे अधिकृत्य विलिखत।